

Проект USAID Підтримка реформи охорони здоров'я

Розробка та затвердження фінансового плану Звітність КНП

Наталія Коваленко

радник з питань фінансування системи охорони здоров'я Проекту USAID
«Підтримка реформи охорони здоров'я»

Особливості фінансового планування

Статус неприбутковості

Відповідно по Податкового кодексу України неприбутковими підприємствами є підприємства, що одночасно відповідають вимогам:

- **утворені та зареєстровані в порядку, визначеному законом;**
- **установчі документи передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення);**
- **внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій;**
- **установчі документи містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників, членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.**

Нові правила обліку та звітності для мікропідприємництва

Назва форми звітності		Хто складає
Фінансова звітність малого підприємства	форми № 1-м та № 2-м	<ul style="list-style-type: none">- малі підприємства, визнані такими згідно із Законом про бухоблік (крім платників єдиного податку групи 3);- представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності
Фінансова звітність мікропідприємства	форми № 1-мс та № 2-мс	<ul style="list-style-type: none">- мікропідприємства, визнані такими згідно із Законом про бухоблік;- підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат згідно з податковим законодавством (підприємства-платники єдиного податку групи 3);- непідприємницькі товариства

Класифікація підприємств згідно із Законом про бухгалтерський облік

Критерії для класифікації підприємств за їх величиною для цілей складання фінзвітності встановлено ч. 2 ст. 2 Закону про бухоблік – мікро-, малі-, середні- та великі підприємства

Категорія підприємства	Критерії оцінки:		
	балансова вартість активів	чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	середня кількість працівників
Мікро	до 10 501,5 тис. грн. (до 350 тис. євро x 30,0042 грн./євро)	до 21 002,9 тис. грн. (до 700 тис. євро x 30,0042 грн./євро)	до 10 осіб
Мале	до 120 016,8 тис. грн. (до 4 млн євро x 30,0042 грн./євро)	до 240 033,6 тис. грн. (до 8 млн євро x 30,0042 грн./євро)	до 50 осіб
Середнє	до 600 084 тис. грн. (до 20 млн євро x 30,0042 грн./євро)	до 1 200 168 тис. грн. (до 40 млн євро x 30,0042 грн./євро)	до 250 осіб
Велике	понад 600 084 тис. грн. (понад 20 млн євро x 30,0042 грн./євро)	понад 1 200 168 тис. грн. (понад 40 млн євро x 30,0042 грн./євро)	понад 250 осіб

Аудит фінансової звітності

- Великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів, та середні підприємства зобов'язані не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі).

(ст. 14 Закону про бухгалтерський облік № 996)

Податок на додану вартість

Відповідно до п. 181.1 Податкового кодексу під **обов'язкову реєстрацію як платника ПДВ** підпадає особа, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, протягом останніх **12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 млн. грн.** (без урахування ПДВ).

При розрахунку загальних «оподатковуваних» обсягів для ПДВ-реєстрації необхідно враховувати:

- як **оподатковувані** (за ставками 20%, 7% та 0%),
- так і **пільгові операції** (звільнені від ПДВ), але тільки ті з операцій, які відповідають визначенню **постачання**, тобто вписуються в «постачання товарів» (за п.п. 14.1.191 ПКУ) / «постачання послуг» (за п.п. 14.1.185 ПКУ).

Оренда - з 01.02.2020

Оренда площа **менше** 400 кв.м.

Заклад охорони здоров'я *

Оренда площа **більше** 400 кв.м.

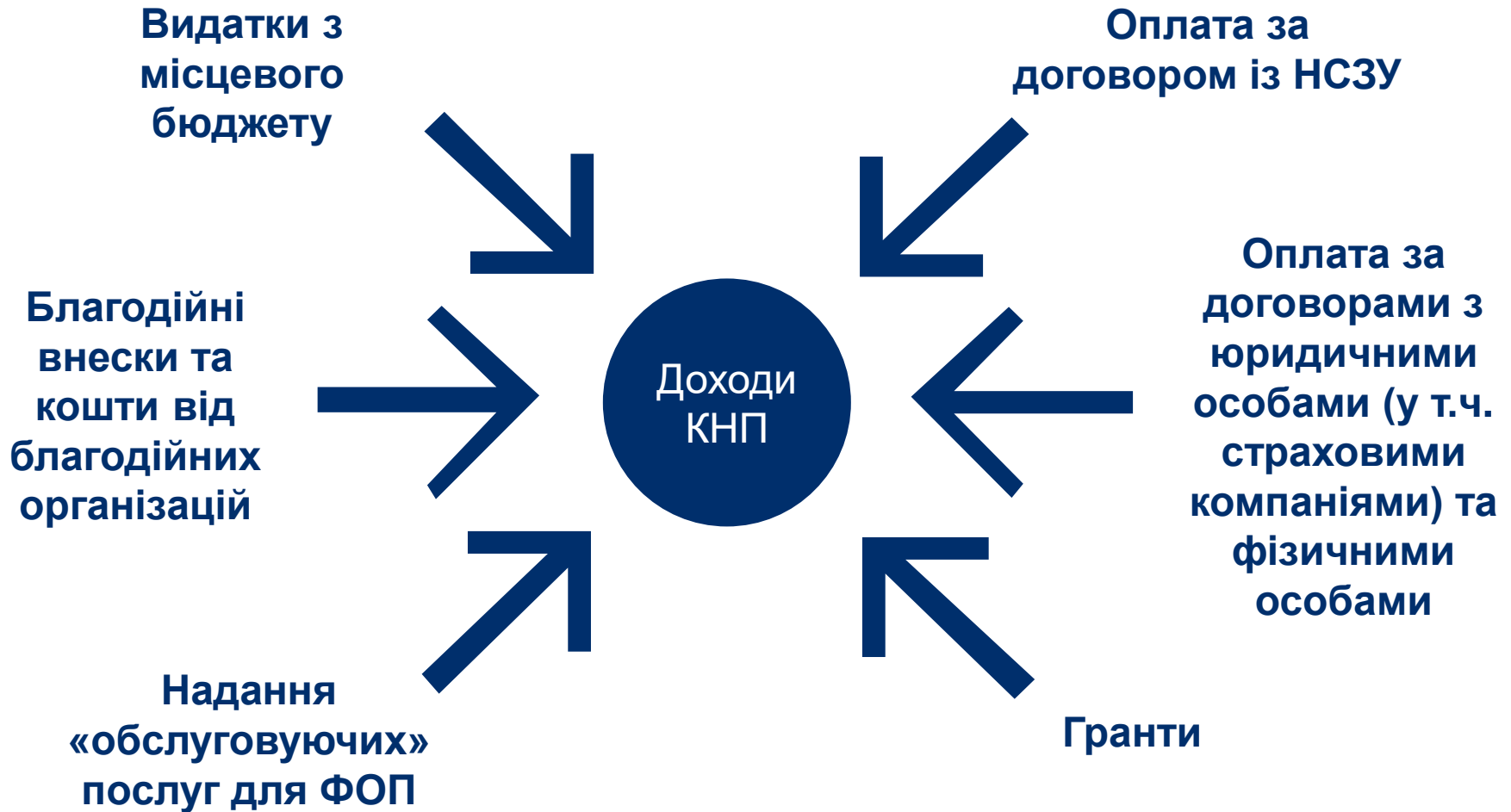

**Орган, уповноважений органом місцевого самоврядування
управляти комунальним майном**

Закон України №157 «Про оренду державного та комунального майна» (введення в дію з 01.02.2020)

Платні послуги

Джерела доходів КНП

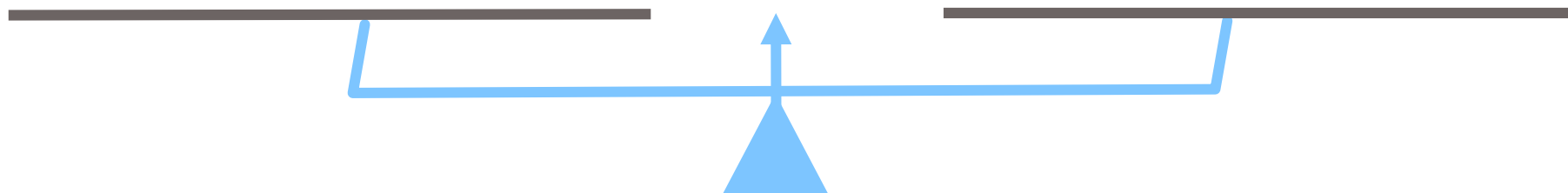
Визначення вартості послуг (1)

До відання виконавчих органів **сільських, селищних, міських рад** належить **встановлення тарифів** на побутові, комунальні <...>, транспортні та інші послуги.

стаття 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації регулюють (встановлюють) тарифи на платні послуги, що надають лікувально-профілактичні державні і комунальні ЗОЗ.

Постанова КМУ від 25 грудня 1996 р. № 1548

Визначення вартості послуг (2)

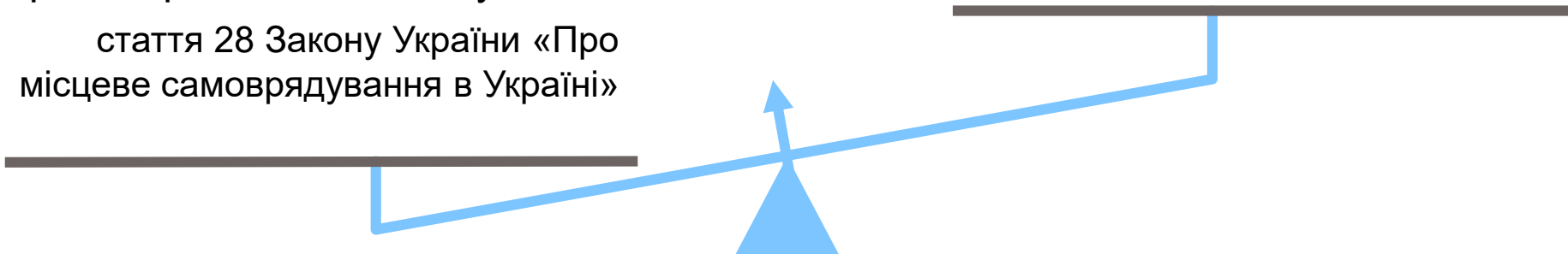
До інших послуг суди попередніх інстанцій обґрунтовано віднесли і послуги у сфері охорони здоров'я, на підставі того, що законодавець не виділяє повноваження у сфері ціноутворення у галузі охорони здоров'я в окрему правову норму та не регулює їх якимось особливим чином.

До відання виконавчих органів **сільських, селищних, міських рад** належить **встановлення тарифів** на побутові, комунальні <...>, транспортні та інші послуги.

стаття 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Постанова ВАСУ від 25/02/2015 справа № К/800/55095/14

Постанова КМУ від 25 грудня 1996 р. № 1548

Визначення вартості послуг (3)

Відповідно до листа МОЗ
України від 09.07.2019
№ 25.5.3-17878

Орган місцевого самоврядування
у межах повноважень власника ЗОЗ

Встановлює тарифи,
на базі яких заклад
визначає вартість
платних медичних
послуг

Передбачає в установчих
документах підприємства
право самостійно
встановлювати на
договірних засадах
вартість платних послуг

Управління підприємством здійснюється
безпосередньо або через уповноважені
власником органи відповідно до статуту
підприємства.

стаття 65 Господарського кодексу України

**ЗОЗ встановлюють плату за послуги з
медичного обслуговування, що надаються
поза договорами, укладеними з
головними розпорядниками бюджетних
коштів, у порядку, встановленому
законом.**

частина восьма статті 18 Основ законодавства

Визначення вартості послуг (4)

Повноваження Ради міністрів АРК, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій щодо регулювання тарифів на платні послуги
(Постанова від 25 грудня 1996 року № 1548)

Не поширюються

Тарифи, що встановлюються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад

Тарифи, що встановлюються для підприємств, які уклали договір про медичне обслуговування населення з НСЗУ

Поширюються

Тарифи, що встановлюються для ЗОЗ, які належать до сфери управління Ради міністрів АРК, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та не уклали договір про медичне обслуговування населення з НСЗУ

Процедура. Варіант А: Встановлення порядку визначення тарифів

Процедура. Варіант Б: Визначення вартості послуг органом місцевого самоврядування

Процедура. Варіант В: Визначення вартості послуг закладом

Засновник передбачає у статуті, що заклад має право **самостійно встановлювати на договірних засадах вартість платних послуг**

Заклад самостійно здійснює розрахунок вартості послуг та затверджує тарифи

Плата за медичні послуги: з РРО чи без?

- Згідно з п.1 ст.3 ЗУ «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» №265 суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням **платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо**) при наданні послуг, **зобов'язані проводити такі операції через РРО.**
- Перелік операцій, при здійсненні яких РРО не застосовуються, визначено ст.9 Закону №265. Медичні послуги (у тому числі послуги з проведення медоглядів) до цього переліку не входять.
- РРО мають бути зареєстровані й опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи.
- Роздрукування розрахункових документів, що підтверджують виконання операції.

Оплата праці

Оплата праці та ознака неприбутковості

Неприбутковим підприємством <...> є <...> неприбуткова організація, <...> установчі документи якої <...> містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед <...> працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску) <...>.

підпункт 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 ПКУ

Структура заробітної плати визначена статтею 2 ЗУ «Про оплату праці».

Колективний договір може передбачати додаткові порівняно з чинним законодавством і угодами гарантії, соціально-побутові пільги.

частина третя статті 7
ЗУ «Про колективні договори і угоди»

Міфи про оплату праці

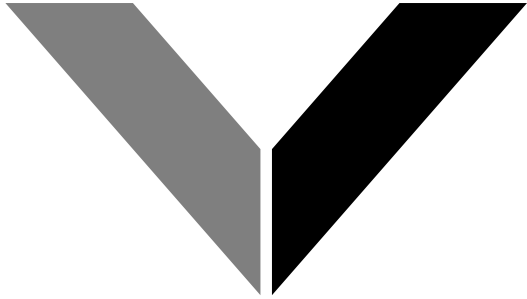
«Ми фінансуємося з бюджету, тому потрібно дотримуватись наказу МОЗ №308/519»

- теза не відповідає дійсності
- Стаття 97. Оплата праці на підприємствах, в установах і організаціях
- Стаття 98. Оплата праці працівників установ і організацій, що фінансуються з бюджету

«Надбавка за вислугу років – обов'язкова» (постанова КМУ №1418)

- теза не відповідає дійсності
- Дія цього порядку поширюється на медичних та фармацевтичних працівників, які працюють на зазначених у п.3. цього Порядку посадах у державних та комунальних **установах, закладах, організаціях** незалежно від підпорядкування і умов оплати праці
- Термін «підприємство» відсутній

Преміювання працівників

Керівник затверджує конкретні розміри премій з урахуванням вимог колективного договору (наприклад, за поданням комісії з преміювання).

Керівник не повинен погоджувати рішення з профспілковим комітетом, якщо інше не передбачено положенням про преміювання (колективним договором).

Прийняття керівником підприємства рішення про зменшення розміру премій, позбавлення працівників премій не можна кваліфікувати як погіршення умов оплати праці, про яке працівник повинен бути заздалегідь попереджений.

Постанова Верховного Суду України від 15 травня 2017 року, справа №6-2790цс16

Порядок розробки та затвердження фінансового плану

Фінансовий план

Фінансовий план - основний плановий документ, відповідно до якого підприємство **отримує доходи і здійснює видатки**, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів.

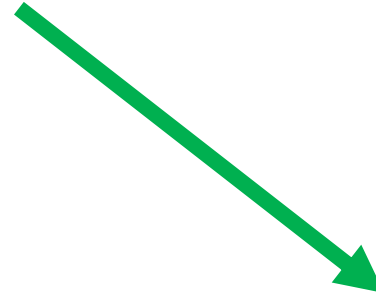
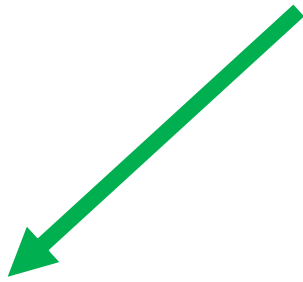

Державне комерційне підприємство **зобов'язане скласти та виконувати** річний та з поквартальною розбивкою **фінансовий план** на кожен наступний рік (*ч.1 ст. 75 Господарського кодексу України*).

Фінансовий план

- Реорганізовані КНП відносяться до комунального сектору економіки, але, незважаючи на отриманий ними статус суб'єкта господарювання, **власник має право контролювати спрямування витрат.**
- З одного боку, фінансовий план є інструментом **контролю**, а з іншого — забезпечує **легалізацію** запланованих видатків підприємства за умови, що витрати **враховані в цьому плані та погоджені з власником.**
- У питаннях оподаткування фінансовий план обґрунтовує відповідність витрат статутній діяльності та є **запорукою збереження статусу неприбутковості.**

Порядок розробки, затвердження та звітування за фінансовим планом

Органами місцевої влади

затверджуються:

1. Порядок складання, затвердження та контролю за виконанням фінансових планів.
2. Форма фінансового плану та форма звіту про його виконання.

В статуті ЗОЗ-КНП зазначаються:

1. Порядок складання, затвердження та контролю за виконанням фінансових планів.
2. Форма фінансового плану та форма звіту про його виконання.

наказ МЕРТ від 02.03.2015 №205

«Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки»

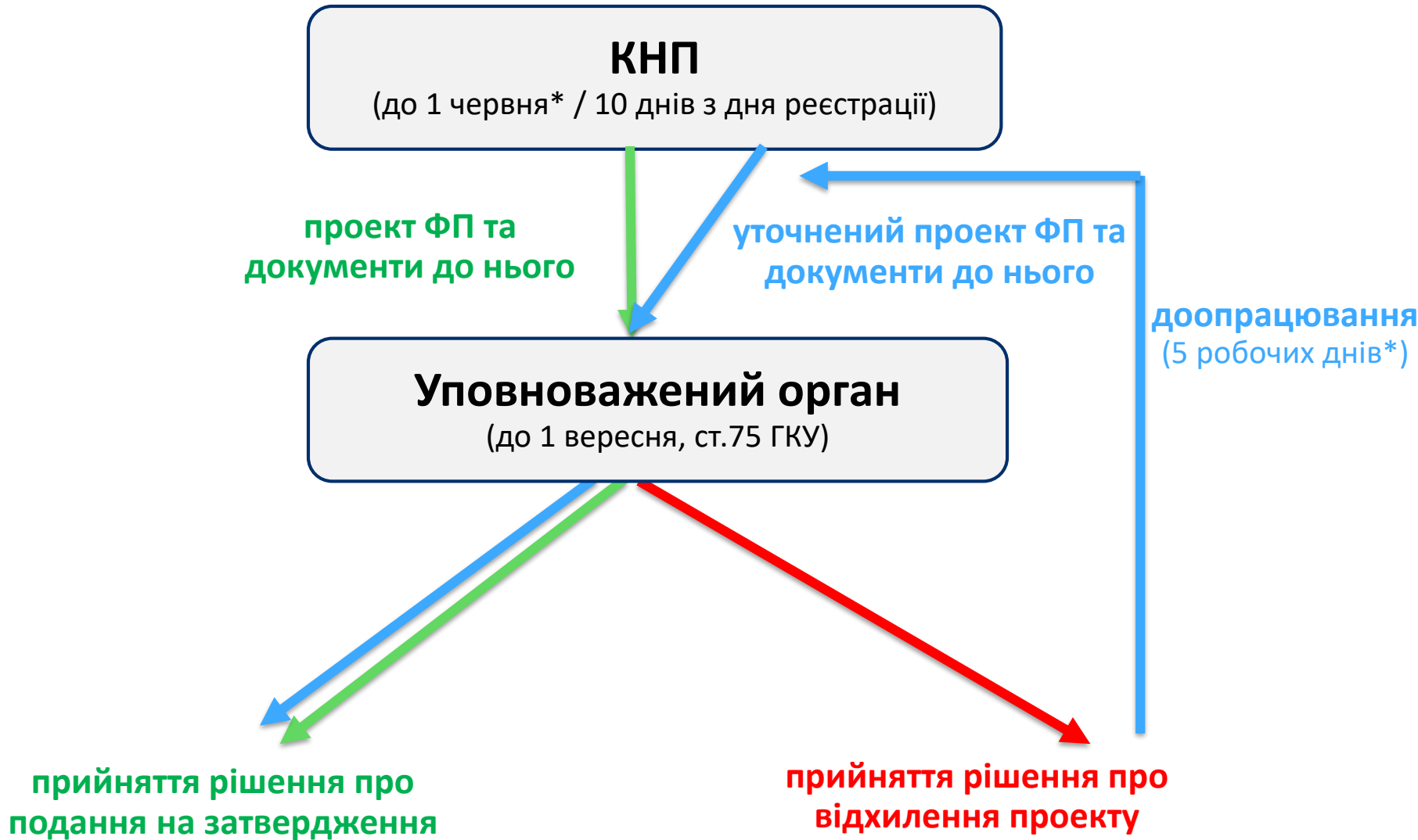
Розділи фінансового плану

- **очікувані доходи** (договір з НСЗУ, місцеві програми, оренда майна, надання платних послуг тощо);
- **очікувані витрати** (заробітна плата, витратні матеріали, капітальні витрати, закупівля обладнання тощо);
- **фінансові результати діяльності** (валовий дохід, результат від операційної діяльності, фінансовий результат від діяльності (прибуток чи збиток));
- **обов'язкові платежі КНП до бюджету;**
- **індикатори та коефіцієнти для аналізу фінансового плану та звіту про його виконання;**
- **дані про персонал.**

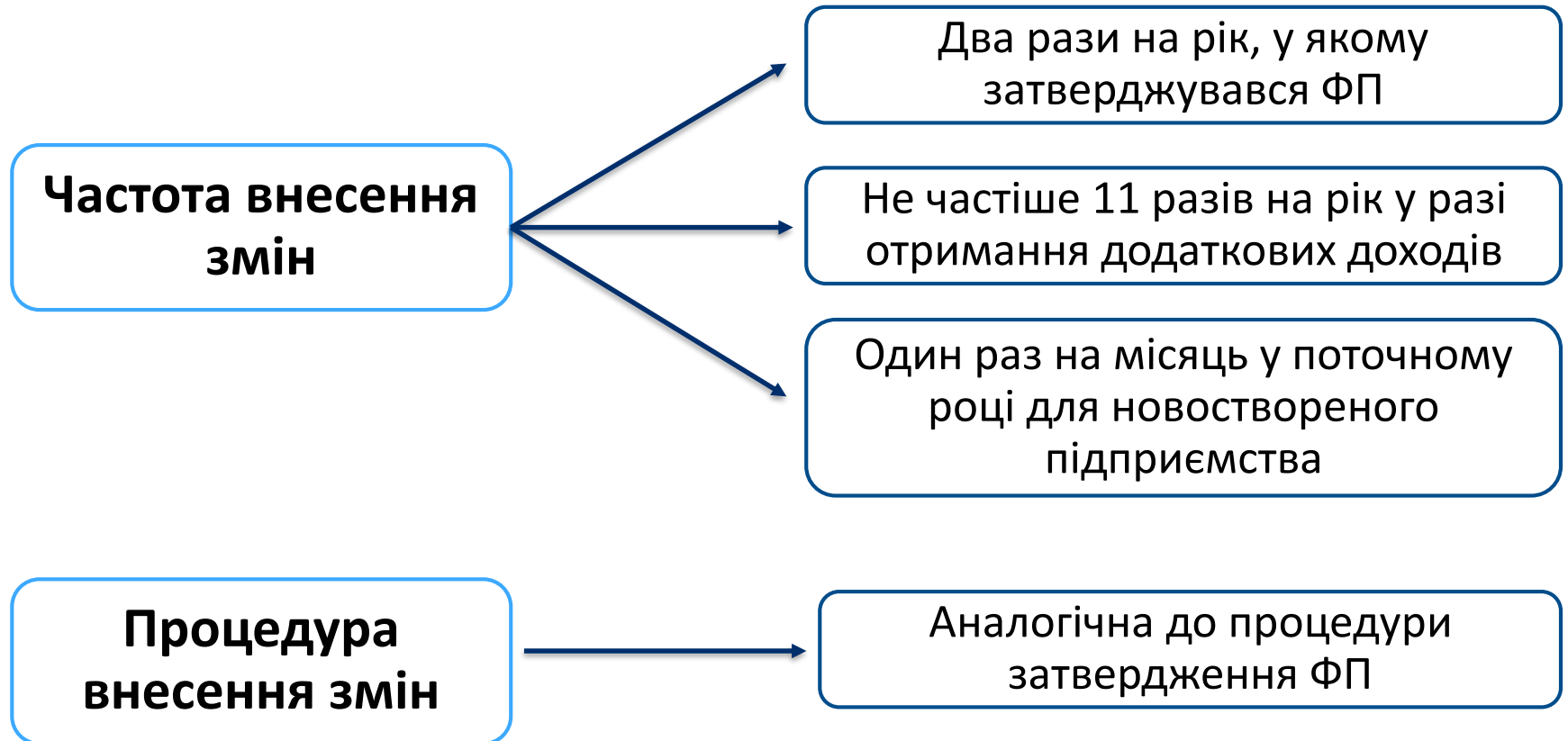
Кошторис vs Фінансовий план

КОШТОРИС	ФІНАНСОВИЙ ПЛАН
<ul style="list-style-type: none">▪ Медична субвенція▪ Витрати мають дорівнювати Доходам▪ План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі (наказ Мінфіну від 31.12.2013 №1203)▪ 8 клас рахунків бухобліку	<ul style="list-style-type: none">▪ Всі доходи КНП▪ Витрати можуть не дорівнювати Доходам▪ План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Мінфіну від 30.11.1999 №291)▪ 9 клас рахунків бухобліку

Складання та затвердження фінансового плану

Зміни до фінансового плану: рекомендації

**Зміни до ФП не можуть вноситись у періоди,
за якими минув строк звітування**

Особливості складання проекту фінансового плану на 2020 рік

- **Складається в умовах невизначеності:**
 - Розмір тарифів на медичні послуги
 - Чисельність населення, що звернеться за умов вільного вибору
 - Зміни до системи оплати праці – ще не відпрацьовані
- **Управлінські команди роблять перші кроки в створенні нових систем:**
 - Планування діяльності по-новому, новий підхід до фінансового планування (фінансовий план), нові системи бухгалтерського та управлінського обліку
 - Економісти не мають достатніх знань та навичок роботи в нових умовах

Організація фінансового планування

Подавати проект фінансового плану разом з офіційним листом

Ініціювати зміни форми плану, строків подання та кількість змін до фінансового плану

Зміни до фінансового плану – нова редакція

В пояснювальній записці до проекту фінансового плану зазначати, за яким методом складений фінансовий план (касовий чи нарахування)

Закріпити, що зміни до фінансового плану необхідно вносити, якщо відхилення від планових показників складає більше 10% від запланованої суми

Фінансовий план не затверджено

- Подати на погодження Власнику, принаймні, загальні суми за дохідною та витратною частинами.
- Загальна рекомендація: передбачити у Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану дозволені витрати (приклад – постанова КМУ від 03.10.2012р. №899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку»).
- Відсутність фінансового плану станом на 1 січня може загрожувати втратою статусу неприбутковості.

Особливості складання та звітування за фінансовим планом

Звітність про виконання фінансового плану

Квартальна	Річна
<ul style="list-style-type: none">▪ Подається уповноваженому органу▪ Обов'язкове оприлюднення за рішенням Власника▪ Звіт за IV квартал подається разом з річним звітом▪ Не пізніше 25 числа після закінчення кварталу	<ul style="list-style-type: none">▪ Подається уповноваженому органу та Власнику▪ Обов'язкове оприлюднення▪ Не пізніше 28 лютого наступного за звітним роком

- розміщення звітності на веб-сторінці (веб-сайті) КНП
- на офіційному веб-сайті відповідного підрозділу органу місцевого самоврядування, що здійснює функції з управління підприємством

Оприлюднення звітності

КНП належать до комунального сектору економіки, на який поширюється Закон від 11.02.2015 № 183-VIII «Про відкритість використання публічних коштів»

Згідно із законодавством на веб-сайті КНП має міститися така інформація:

- Ціль підприємства
- Квартальна, річна фінансова звітність
- Аудиторські висновки (якщо проводилася перевірка)
- Статут
- Біографічна довідка керівника
- Річні звіти керівника
- Інформація про операції та зобов'язання КНП, що виникають у результаті державно-приватного партнерства
- Інше

Відповідальність

- Відповідальність за складання, виконання і звітування по фінансовому плану несе **Керівник підприємства**.
- Можлива дисциплінарна відповідальність **Керівника підприємства**, якщо зволікання з поданням на затвердження фінансового плану — провина закладу.
- Недотримання розмірів видаткової частини або порушення строків подання змін тягне за собою дисциплінарну відповідальність (наприклад, якщо видаткова частина змінилася і це не було погоджено із Власником).

Фінансовий контроль (декларування)

Суб'єкти декларування

Заклад охорони здоров'я в організаційно-правовій формі **комунального некомерційного, казенного підприємства**

Керівник підприємства

Головний бухгалтер

Члени наглядової ради, інших органів

Інші посадові особи відповідно до статуту

Заклад охорони здоров'я центрального, обласного, районного, міського (міст обласного значення, міст Києва та Севастополя) рівня у формі закладу, установи, організації

Керівник

Види декларацій

Щорічна

До 1 квітня наступного за звітним року

Перед звільненням

За період, не охоплений раніше поданими деклараціями

Після звільнення

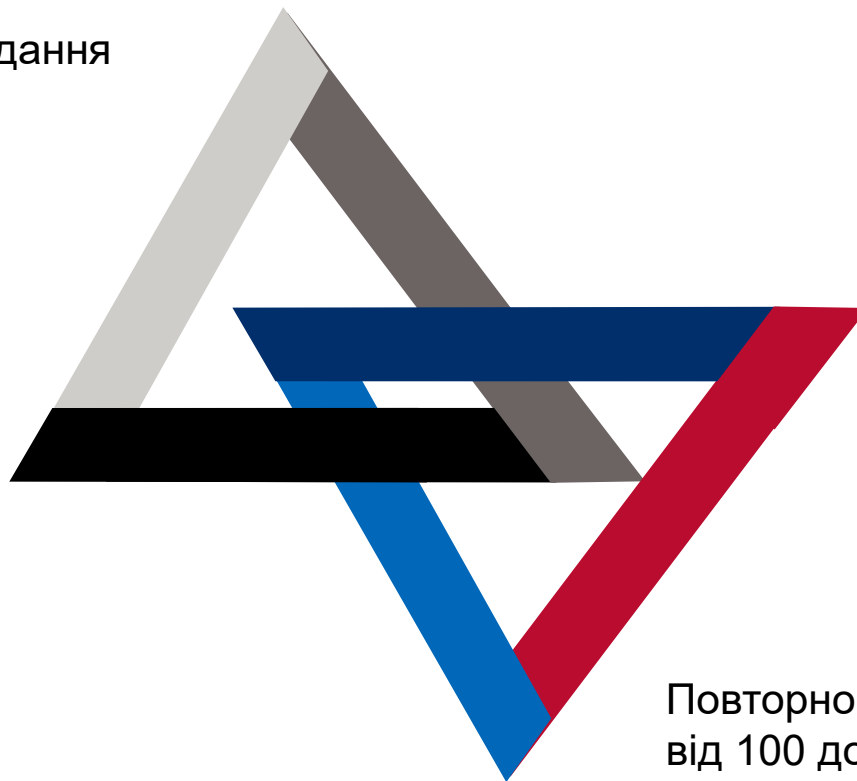
Наступного року після звільнення за минулий рік

Кандидата на посаду

До призначення на посаду за минулий рік

Відповідальність за окремі правопорушення

Несвоєчасне подання
декларації

Штраф від 50 до 100
неоподатковуваних
мінімумів доходів
громадян

Повторно протягом року – **штраф**
від 100 до 300 неоподатковуваних
мінімумів доходів громадян з
конфіскацією доходу та з
позбавленням права обіймати
певні посади або займатися
певною діяльністю строком на рік

Стаття 172-6 Кодексу України про
адміністративні правопорушення

Відповідальність за окремі правопорушення

Подання завідомо
недостовірних
відомостей у
декларації або умисне
неподання декларації

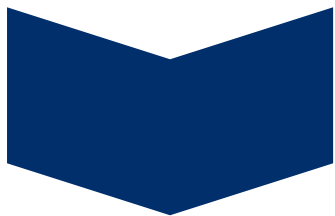

**Позбавлення волі на
строк до 2 років з
позбавленням права
обіймати певні
посади або займатися
певною діяльністю на
строк до 3 років**

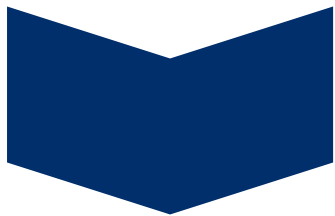
Стаття 366-1 Кримінального кодексу
України

Антикорупційна програма закладу охорони здоров'я

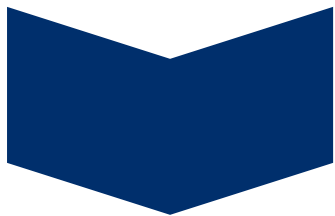
В обов'язковому порядку затверджується керівниками державних, комунальних закладів охорони здоров'я – підприємств, де **чисельність працівників більша за 50 осіб, а обсяг валового доходу перевищує 70 мільйонів гривень**

Обговорення антикорупційної програми з працівниками

Затвердження керівником, **розміщення у відкритому доступі** для працівників закладу, **включення положення про обов'язковість** дотримання програми до трудових договорів, правил внутрішнього трудового розпорядку

Призначення особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми

Типова антикорупційна програма юридичної особи затверджена рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції 02.03.2017 № 75

Проект USAID
«Підтримка реформи охорони здоров'я»

info@hrs.net.ua

Тел.: + 38 044 281 23 66

Вул Б.Хмельницького, 52 А, 5-й поверх

Київ, Україна 01030

E-mail: nkovalenko@hrs.net.ua